

Mark Marissink
Tel: 010-698 13 34
mark.marissink
@naturvardsverket.se

PM
2013-12-16 Ärendenr:
NV-09661-12

Ställningstagande om kompletterande rapportering angående rovdjur

Naturvårdsverket tar ställning till att följande bedömningar ska rapporteras in angående rovdjuren lo, järv, björn och varg enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. Detta ställningstagande sker med stöd av:

- 3 § punkten 20 förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket där det framgår att Naturvårdsverket ansvarar för frågor om jakt och vilt enligt jaktlagstiftningen
- 4 § punkten 5 förordningen (2012:989) med instruktion för Naturvårdsverket där det framgår att Naturvårdsverket ansvarar för internationell rapportering inom sitt ansvarsområde på miljöområdet, och
- Prop. 2012/13:191 sid 34 där det framgår följande: "Efter riksdagens behandling av frågan bör Naturvårdsverket slutföra rapporteringen av gynnsam bevarandestatus enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet och i enlighet med gällande regler ange bedömningen av var referensvärdet ligger inom de föreslagna intervallen."

Bakgrund

Riksdagen har genom beslut 2013-12-10 antagit regeringens proposition 2012/13:191 *En hållbar rovdjurspolitik*. Genom detta beslut har riksdagen slagit fast intervall inom vilka referensvärden för gynnsam bevarandestatus för lo, järv, björn och varg ska ligga för bedömning av bevarandestatus som rapporteras enligt Artikel 17 Art- och habitatdirektivet.

Rapporteringen till EU enligt artikel 17 i Art- och habitatdirektivet sker vart sjätte år. Då rapporterar Sverige, liksom alla andra medlemsstater i EU, in fakta om arbetet med implementeringen av direktivet och en bedömning av bevarandestatus för de arter och naturtyper som listas i direktivets bilagor. Art- och habitatdirektivet är en del i EU:s lagstiftning för att bevara och skydda naturen. EU kan begära in kompletterande underlag efter inrapporteringen. Rapporteringen skedde sista juni 2013 och har sedan dess kompletterats/korrigerats vid ett tillfälle på uppmaning från EU, dock inte för rovdjuren. Sverige kommer nu att komplettera rapporteringen för våra fyra stora rovdjur enligt ovan nämnda beslutade proposition. Senast vid årsskiftet ska detta vara klart, och först då kan rapporteringen anses vara slutgiltig.

Rapporteringen och bedömningen avser läget till och med 2012.

Rapporteringen sker av varje EU-medlemsland och i så kallade biogeografiska regioner. För Sveriges del handlar det om den alpina regionen (i stort sett fjällen), den kontinentala regionen (i stort sett Skåne, södra delen av västkusten, delar av Blekinge, södra Öland) och den boreala regionen (resten av landet) på land. Det görs ingen samlad bedömning för hela landet. Däremot kommer samlade bedömningar att göras över landsgränserna för varje biogeografisk region på EU-nivå.

Vad Naturvårdsverket kommer att rapportera och underliggande bedömningar

Varg

Naturvårdsverket rapporterar följande:

- Referensvärde för populationsstorlek varg: 270 i Sverige. Hela vargpopulationen redovisas i boreal region.
- Aktuell populationsstorlek: 320-380
- Utbredning: 286600 kvadratkilometer; referensvärde lika med aktuellt värde.
- Livsmiljön: bra
- Framtidsutsikter: bra
- Bevarandestatus: Gynnsam

Bedömning:

Den svenska vargpopulationen är inte genetiskt unik utan är resultatet av en återkolonisation av ett fåtal vargar från den karelska/finska populationen. De vedertagna bevarandegenetiska beräkningar som brukar användas vid bedömning av bevarandestatus och bibehållande av genetisk variation bedöms därför inte väga lika tungt som för exempelvis lodjur och björn. Referensvärdet ska enligt riksdagens beslut ligga mellan 170 och 270 vargar. Svenska vargstammen har en inneboende tillväxt och givet att invandringstakten av reproducerande karelsk-finska vargar från 2007-2012 fortsätter bedöms en populationsstorlek av minst 300 i Skandinavien (varav 30 i Norge) inte vara ett problem för stammens överlevnad. Framtidsutsikterna är goda och populationen förväntas fortsatt vara livskraftig. Möjlig populationsbegränsning förutses orsakas främst genom kontrollerad jakt/skydds jakt.

Björn

Naturvårdsverket rapporterar följande:

- Referensvärde för populationsstorlek björn: 1 400 i Sverige fördelat på följande biogeografiska regioner: alpin 170 och boreal 1230
- Aktuell populationsstorlek: alpin 360-470, boreal 2600-3200
- Utbredning: alpin 80100 kvadratkilometer, boreal 182400 kvadratkilometer; referensvärde: lika med aktuellt värde.
- Livsmiljön: bra
- Framtidsutsikter: bra
- Bevarandestatus: Gynnsam

Bedömning:

Den svenska björnstammen är en del av den skandinaviska som bedöms skilja sig genetiskt från närliggande populationer. Referensvärdet ska enligt riksdagens beslut ligga mellan 1100 och 1400 björnar. Referensvärdet uppfyller kriteriet att den skandinaviska (norsk-svenska) populationen förlorar betydligt mindre än 5% av sin genetiska variation på 100 år. Framtidsutsikterna är goda och populationen förväntas fortsatt livskraftig. Möjlig populationsbegränsning förutses orsakas främst genom kontrollerad jakt/skydds jakt.

Järv

Naturvårdsverket rapporterar följande:

- Referensvärde för populationsstorlek järv: 600 i Sverige. Hela järvpopulationen rapporteras i alpin region.
- Aktuell populationsstorlek: 670-830
- Utbredning: alpin + boreal 117100 kvadratkilometer; referensvärde: lika med dagens värde
- Livsmiljön: bra
- Framtidsutsikter: bra
- Bevarandestatus: Gynnsam

Bedömning:

Den svenska järvstammen är en del av den skandinaviska som bedöms kunna skilja sig genetiskt från närliggande populationer. Referensvärdet ska enligt riksdagens beslut ligga mellan 500 och 600 järvar. Referensvärdet uppfyller med viss marginal kriteriet att den skandinaviska (norsk-svenska) populationen förlorar mindre än 5% av sin genetiska variation på 100 år. Framtidsutsikterna är goda och populationen förväntas fortsatt livskraftig. Möjlig populationsbegränsning förutses orsakas främst genom skydds jakt.

Lo

Naturvårdsverket rapporterar följande:

- Referensvärde för populationsstorlek lo: 870 i Sverige fördelat på följande biogeografiska områden Alpin (140), Boreal (730) (lo redovisas inte för kontinental region, utan de lodjur som förekommer där redovisas i boreal region).
- Aktuell populationsstorlek: alpin 220-300, boreal 1180-1600
- Utbredning: alpin 84700 kvadratkilometer, boreal 342500 kvadratkilometer; referensvärde: lika med dagens värde
- Livsmiljön: bra
- Framtidsutsikter: bra
- Bevarandestatus: Gynnsam

Bedömning:

Den svenska lostammen är en del av den skandinaviska som bedöms skilja sig genetiskt från närliggande populationer. Referensvärdet ska enligt riksdagens beslut ligga mellan 700 och 1000. Referensvärdet är beräknat motsvarande en genetiskt effektiv populationsstorlek (N_e) om 500 djur för den skandinaviska (norsk-svenska) populationen, vilket är 1180, varefter värdet har minskats med

Norges del av populationen, baserat på aktuell förekomst. Framtidsutsikterna är goda och populationen förväntas fortsatt livskraftig. Möjlig populationsbegränsning förutses orsakas främst genom kontrollerad jakt/skyddsjakt.

Beslut om detta ställningstagande har fattats av avdelningschefen Eva Thörnelöf. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit och enhetschefen Mark Marissink, föredragande.

Eva Thörnelöf

Mark Marissink